

Examenul de bacalaureat 2016

Proba E - c)

Proba scrisă la Istorie

Varianta 8

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

30 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Dorințele Divanurilor ad-hoc nu au fost decât parțial îndeplinite. Turcia, Austria și Anglia au fost împotriva constituirii unui stat român: Istanbulul și Londra, interesate în păstrarea integrității Imperiului Otoman, l-au considerat un pas al moldo-muntenilor spre independență, iar Viena s-a temut de reacția românilor din Imperiul Austriac. Conferința de la Paris (1858) a hotărât ca Principatele să rămână entități politice separate, avându-și fiecare domnul și adunarea sa, dar să se numească Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești, singurele instituții comune fiind Curtea de Casație și o Comisie Centrală, cu sediul la Focșani, pentru elaborarea legilor de interes comun.

Opoziției marilor puteri europene, românii din Principate le-au răspuns cu un act de mare abilitate politică. Întrucât Convenția de la Paris nu a interzis explicit alegerea aceleiași persoane ca domn în ambele Principate, unioniștii l-au ales pe colonelul Alexandru Ioan Cuza domn al Moldovei (5 ianuarie 1859), iar apoi și al Țării Românești (24 ianuarie 1859). Dubla alegere a lui Cuza a avut o dublă semnificație: mai întâi, ea a fost manifestarea a ceea ce N. Iorga a numit <<sistemul faptului împlinit, acest element de originalitate, creat de români>>; în al doilea rând, ea a pus temeliile statului român modern.”

(Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Dubla alegere a lui Cuza a avut parte de ecouri diferite din partea puterilor garante, întrucât a ridicat din nou aceleași probleme ce au întunecat procesul de redactare a Convenției de la Paris (1858). La Viena, acțiunile adunărilor din Moldova și din Țara Românească au fost denunțate ca revoluționare, pentru că oficialitățile austriece au continuat să privească orice formă de unire ca un obstacol în calea pătrunderii politice și economice la Dunărea de Jos și ca o încurajare a presupuselor tendințe centrifuge printre românii din Transilvania și Bucovina. Acestea au preconizat chiar o intervenție militară. Franța, pe de altă parte, a rămas neclintită în sprijinul unirii. Scopul lui Napoleon al III-lea a fost să extindă influența franceză într-o țară de cultură romanică, influență care-i putea servi la împiedicarea accesului Rusiei la Marea Mediterană și la abaterea intereselor Austriei în altă parte. Rusia a sprijinit unirea ca un mijloc de a slăbi Austria și Prusia, dar, în special, ca o posibilitate de a stabili relații mai strânse cu Franța. Sardinia și Prusia au fost dispuse să aprobe unirea fie și numai pentru a-și promova propriile ambiții în Italia și, respectiv, Germania. Marea Britanie a oscilat. (...) Toate puterile au convenit până la urmă să se întâlnească la Paris, pentru a lua în discuție reacția față de faptul împlinit românesc.”

(Keith Hitchins, *Românii: 1774-1866*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți o putere garantă precizată în sursa B. 2 puncte
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la Conferința de la Paris. 2 puncte
3. Menționați cele două Principate Române la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că acțiunile uniuniștilor au dus la întemeierea statului român modern. 6 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați câte o acțiune din politica internă, respectiv din relațiile internaționale desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, pentru dezvoltarea statului român modern. 6 puncte
7. Menționați o constantă în desfășurarea faptelor istorice la care a participat România la începutul secolului al XX-lea, în cadrul relațiilor internaționale. 4 puncte

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Maramureșul a fost un ținut românesc din nordul Transilvaniei, vecin cu Moldova, aflat pe cale de a fi integrat în Regatul Ungar, organizat (...) sub forma unui voievodat. Instituțiile românești de aici au funcționat încă. Astfel, adunarea tuturor cnezilor țării - feudații români locali - s-a întrunit periodic, spre a rezolva probleme curente și spre a alege voievodul. (...)

Influența ungară la est de Carpați a fost în pericol, datorită nemulțumirilor și revoltelor românilor și datorită presiunilor Poloniei (...). Atunci, regele ungar, a ales dintre românii maramureșeni (...) pe un cneaz local înnobilit numit Dragoș, pe care l-a trimis în Moldova (...) spre a-i atrage pe localnici și a conduce acea țară în numele suveranului ungar. Dragoș, de aceeași etnie cu localnicii, a fost acceptat ca voievod într-o regiune din Moldova (...). Totuși, românii de acolo au fost nemulțumiți de dominația ungară (...). De această situație a profitat un alt român din Maramureș, numit Bogdan. El a fost voievodul țării, cu alte cuvinte, conducătorul Maramureșului, dar a făcut parte din gruparea nemulțumită de dominația ungară. Bogdan s-a răzvrătit în Maramureș, unde a rezistat vreo două decenii (1342-1362), după care, cu o ceată de o sută până la două sute de cnezi credincioși, a trecut munții în Moldova. Aici, el (...) i-a alungat pe urmașii și rudele lui Dragoș și a proclamat Moldova independentă de Ungaria. În acest fel, a luat naștere al doilea stat românesc de sine stătător (...). Regele ungar, fiul celui învins de Basarab la Posada, a trimis prin 1365 o oaste contra lui Bogdan, dar românul a ieșit învingător, consolidând statutul internațional al țării sale. Bogdan a fost recunoscut drept <<mare voievod>> și de către alți conducători locali, iar un urmaș al său, Roman I, după 1390, s-a intitulat domn și <<marele singur stăpânitor>> al țării Moldovei <<de la munți până la țărmul mării>>.”

(Ioan-Aurel Pop, Istoria românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți cneazul „înnobilat” precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. 2 puncte
3. Menționați, pe baza sursei date, două spații istorice. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la instituția feudaților români. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile lui Bogdan, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii s-au implicat prin acțiuni diplomatice în relațiile internaționale din secolul al XV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

SUBIECTUL al III-lea

30 puncte

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României postbelice, având în vedere:

- menționarea a două cauze ale adoptării Constituției din 1948;
- precizarea constituției din perioada stalinismului adoptată în România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și menționarea a două caracteristici ale acesteia;
- prezentarea unei trăsături a constituției adoptate în perioada național-comunismului;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.